

قارچ‌ها

قارچ‌های چتری

نکته‌های شکل

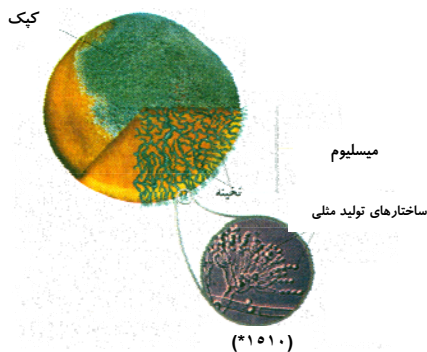

شکل ۱-۱۱: قارچ‌های چتری

- ۱- این شکل نوعی قارچ چتری را نشان می‌دهد.
- ۲- قارچ‌های چتری، در گروه بازیدیومیست‌ها قرار می‌گیرند و نخینه‌های آن‌ها دارای دیواره‌ی عرضی است.
- ۳- شباهت‌های قارچ‌ها با گیاهان: ۱- متحرک نیستند. ۲- دیواره‌ی سلولی دارند. ۳- بعضی از آن‌ها اندام‌هایی ریشه‌مانند در خاک می‌دوانند.
- ۴- ویژگی‌های فرمانروی قارچ‌ها: ۱- همه‌ی قارچ‌های هتروتروف‌اند. ۲- بیش‌تر قارچ‌ها بدن رشته‌ای دارند. پیکر قارچ‌های پرسلولی از رشته‌های باریکی به نام (نخینه) تشکیل شده است. ۳- دیواره‌ی سلول قارچ‌ها از جنس کیتین است. ۴- قارچ‌ها میتوز هسته‌ای دارند.

کپک پنی‌سیلیوم

نکته‌های شکل

شکل ۲-۱۱: کپک پنی‌سیلیوم

- ۱- نخینه‌های قارچ پنی‌سیلیوم دارای دیواره‌ی عرضی هستند.
- ۲- قارچی که روی سطح این پرتقال مشاهده می‌شود، کپک پنی‌سیلیوم نام دارد.
- ۳- آنتی‌بیوتیک پنی‌سیلین توسط بعضی گونه‌های پنی‌سیلیوم ساخته می‌شود.
- ۴- این قارچ هابلوئید است. پس کروموزوم‌های هم‌تا ندارد.
- ۵- کپک پنی‌سیلیوم، فقط یک جفت کروموزوم دارد.
- ۶- پرزهای سبزی که روی پرتقال کپک زده مشاهده می‌شوند، در واقع ساختارهای تولید مثلی هستند. پیکر قارچ‌ها شامل میسلیوم‌هایی است که درون میوه جای گرفته‌اند.
- ۷- ساختارهای تولید مثلی که در این شکل مشاهده می‌شوند، ساختارهای تولیدمثل غیرجنسی هستند و از طریق میتوز، هاگ غیر جنسی تولید می‌کنند.
- ۸- از رشد نخینه‌ها، توده‌ی در هم پیچیده‌ای به نام میسلیوم به‌وجود می‌آید.
- ۹- کپک پنی‌سیلیوم، جزء دئوترومیست‌ها است. دئوترومیست‌ها، تولید مثل جنسی ندارند.
- ۱۰- علاوه بر پنی‌سیلیوم، قارچ‌های انگشتان پا، قارچ‌هایی که طعم ویژه‌ی بعضی پنیرها را سبب می‌شوند و گونه‌ی آسپرژیلوس که در تخمیر سس سویا و تولید سیتریک اسید به کار می‌رود، جزء دئوترومیست‌ها هستند.

قارچ پفکی

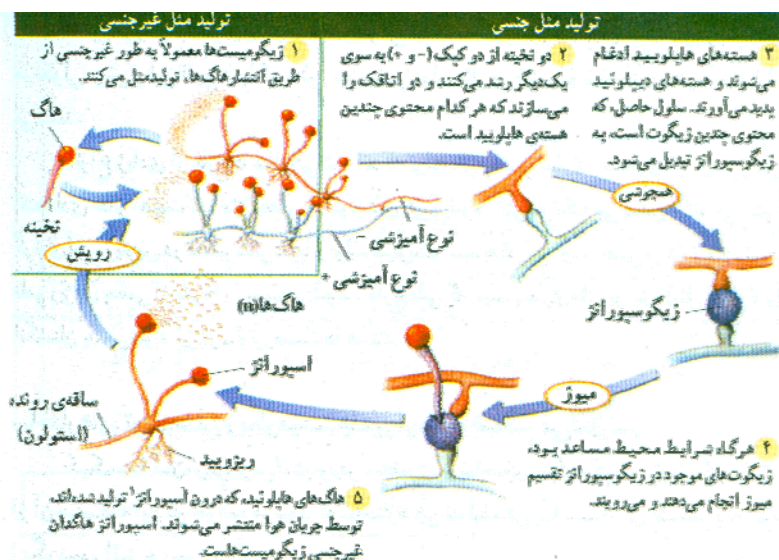
نکته‌های شکل

شکل ۳-۱۱: قارچ پفکی

- ۱- این شکل، قارچ پفکی را نشان می‌دهد.
- ۲- این قارچ در حال رها سازی صدها هزار هاگ است.
- ۳- قارچ پفکی جزء بازیدیومیست‌ها است.
- ۴- قارچ پفکی و سایر بازیدیومیست‌ها به ندرت تولید مثل غیرجنسی انجام می‌دهند.
- ۵- هاگ‌های جنسی این قارچ، روی بازیدی (بازیدیوم) تشکیل می‌شوند.
- ۶- بازیدیوم، ساختار تولید مثلی گرزمانندی است که روی آن، چهار هاگ جنسی تشکیل می‌شود.
- ۷- نخینه‌ی بازیدیومیست‌ها، دیواره‌ی عرضی ناقص دارد.

چرخه زندگی زیگومست

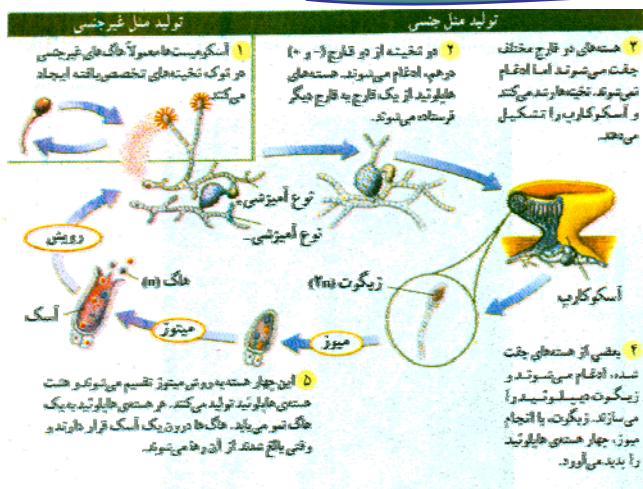
شکل ۴-۱۱: چرخه زندگی زیگومست‌ها

- ۱- این شکل، چرخه زندگی زیگومست‌ها را نشان می‌دهد.
- ۲- زیگومست‌ها، معمولاً به روش غیر جنسی و گاهی نیز به روش جنسی تولید مثل می‌کنند.
- ۳- نخینه‌ی زیگومست‌ها، دیواره‌ی عرضی ندارد.
- ۴- در تولیدمثل جنسی، هاگ‌های جنسی از طریق میوز و در تولیدمثل غیر جنسی، هاگ‌های غیر جنسی از طریق میتوز تولید می‌شوند.
- ۵- کپک سیاه نان (ریزوپوس استولونیفر) عضوی از زیگومست‌ها است.
- ۶- ریزوپوس و سایر زیگومست‌ها، معمولاً در خاک زندگی می‌کنند.
- ۷- اسپورانژ، هاگدان غیر جنسی این قارچ است و درون آن، هاگ‌های غیر جنسی تولید می‌شوند.
- ۸- در تولید مثل جنسی، ساختاری به نام زیگوسپورانژ تولید می‌شود که دیواره‌ی ضخیم دارد و حاوی چندین زیگوت است.
- ۹- زیگوت‌ها در شرایط محیطی مساعد با تقسیم میوز، هاگ‌های جنسی تولید می‌کنند.
- ۱۰- استولون (ساقه‌ی رونده) شامل میلیسیوم‌هایی است که روی سطح خاک یا مواد غذایی مانند نان رشد می‌کند.
- ۱۱- ریزوتیدها، نخینه‌های ریشه مانند هستند که درون خاک، نان و ... نفوذ می‌کنند.

نکته‌های شکل

- ۱- این شکل، چرخه زندگی زیگومست‌ها را نشان می‌دهد.
- ۲- زیگومست‌ها، معمولاً به روش غیر جنسی و گاهی نیز به روش جنسی تولید مثل می‌کنند.
- ۳- نخینه‌ی زیگومست‌ها، دیواره‌ی عرضی ندارد.
- ۴- در تولیدمثل جنسی، هاگ‌های جنسی از طریق میوز و در تولیدمثل غیر جنسی، هاگ‌های غیر جنسی از طریق میتوز تولید می‌شوند.
- ۵- کپک سیاه نان (ریزوپوس استولونیفر) عضوی از زیگومست‌ها است.
- ۶- ریزوپوس و سایر زیگومست‌ها، معمولاً در خاک زندگی می‌کنند.
- ۷- اسپورانژ، هاگدان غیر جنسی این قارچ است و درون آن، هاگ‌های غیر جنسی تولید می‌شوند.

چرخه زندگی آسکومست‌ها

شکل ۵-۱۱: چرخه زندگی آسکومست‌ها

- ۱- این شکل، چرخه زندگی آسکومست‌ها را نشان می‌دهد.
- ۲- نخینه‌ی آسکومست‌ها دارای دیواره‌ی عرضی ناقص است. آسکوکارپ بعد از ادغام دو نخینه و قبل از ادغام دو هسته شکل می‌گیرد.
- ۳- آسکومست‌ها:
  - انواع تک سلولی و پر سلولی دارند.
  - انواع تک سلولی، مخمر نامیده می‌شوند. مانند مخمر نان (ساکارومیسز سروزیه) و کاندیدا آلبیکنز.
  - معمولاً به روش غیر جنسی و گاهی نیز به روش جنسی تولید مثل می‌کنند.
  - هاگ‌های غیر جنسی آن‌ها درون ساختار بخصوصی قرار ندارند و در نوک نخینه‌ها تشکیل می‌شوند.
- در تولید مثل جنسی، دو نخینه از دو قارچ (+ و -) با هم ادغام می‌شوند. سپس هسته‌ها از یک نخینه (+) به نخینه‌ی دیگر (-) فرستاده می‌شود، نخینه‌های ادغام شده رشد می‌کنند و ساختار در هم بافته‌ی فتجانی شکلی به نام آسکوکارپ را می‌سازد.
- ۴- هسته‌ی زیگوت، ابتدا با تقسیم میوز به چهار هسته‌ی n کروموزومی تبدیل می‌شود. سپس این چهار هسته با تقسیم میتوز به هشت هسته‌ی 2n کروموزومی تبدیل می‌شود که هر کدام به یک هاگ نمو می‌یابد.
- ۵- مخمرها آسکوکارپ ندارند اما آسک و هاگ جنسی تولید می‌کنند.
- ۶- مخمرها، به روش جوانه زدن تولیدمثل غیر جنسی انجام می‌دهند.

نکته‌های شکل

- ۱- این شکل، چرخه زندگی آسکومست‌ها را نشان می‌دهد.
- ۲- نخینه‌ی آسکومست‌ها دارای دیواره‌ی عرضی ناقص است. آسکوکارپ بعد از ادغام دو نخینه و قبل از ادغام دو هسته شکل می‌گیرد.
- ۳- آسکومست‌ها:
  - انواع تک سلولی و پر سلولی دارند.
  - انواع تک سلولی، مخمر نامیده می‌شوند. مانند مخمر نان (ساکارومیسز سروزیه) و کاندیدا آلبیکنز.
  - معمولاً به روش غیر جنسی و گاهی نیز به روش جنسی تولید مثل می‌کنند.
  - هاگ‌های غیر جنسی آن‌ها درون ساختار بخصوصی قرار ندارند و در نوک نخینه‌ها تشکیل می‌شوند.

زنگ گندم

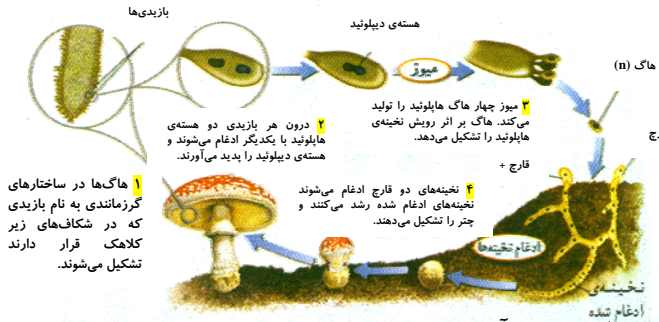

شکل ۶-۱۱: زنگ گندم

نکته‌های شکل

- ۱- در این شکل، گیاه گندم آلوده به نوعی قارچ به نام «زنگ گندم» مشاهده می‌شود.
- ۲- زنگ گندم از بازیدیومیست‌ها است و به غلات حمله می‌کند و آن‌ها را برای انسان نامطلوب می‌سازد.
- ۳- در بعضی از زنگ‌ها و سیاهک‌ها، تولیدمثل غیرجنسی به فراوانی روی می‌دهد، اما همانند سایر بازیدیومیست‌ها، روش اصلی تکثیر آن‌ها، تولید مثل جنسی است.
- ۴- هاگ‌های جنسی زنگ‌ها، سیاهک‌ها و سایر بازیدیومیست‌ها، روی بازیدیوم تشکیل می‌شوند.

چرخه زندگی بازیدیومیست‌ها

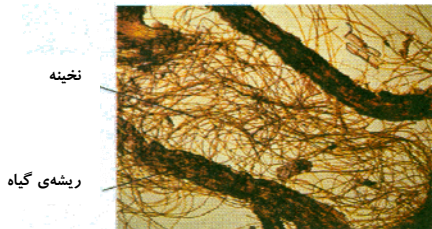
شکل ۷-۱۱: چرخه زندگی بازیدیومیست‌ها

نکته‌های شکل

- ۱- بازیدیومیست‌ها، معمولاً به روش جنسی تولید مثل می‌کنند.
- ۲- نخینه بازیدیومیست‌ها، دیواره‌ی عرضی ناقص دارد.
- ۳- بازیدیوم بعد از ادغام دو نخینه و قبل از ادغام دو هسته شکل می‌گیرد.
- ۴- قارچ‌های چتری، قارچ ژله‌ای، قارچ صدفی، قارچ پفکی، سیاهک‌ها و زنگ‌ها، جزء بازیدیومیست‌ها هستند.
- ۵- در این شکل، چرخه زندگی نوعی قارچ چتری مشاهده می‌شود.
- ۶- آمینیتاموسکاریا، نوعی قارچ چتری است.
- ۷- بازیدیوم‌های قارچ چتری، در شکاف‌های زیر کلاهک قرار دارند.
- ۸- هسته‌های ادغام نشده درون بازیدی با هم ادغام می‌شوند و هسته‌ی دپلوئید را به وجود می‌آورند.
- ۹- هر بازیدی، با تقسیم میوز، چهار هاگ جنسی می‌سازد که بر روی آن قرار می‌گیرند.
- ۱۰- از ادغام نخینه‌های بازیدیومیست‌ها، نخینه‌ی جدید پدید می‌آید که هر سلول آن، حاوی دو هسته‌ی هاپلوئید است. این نخینه، رشد می‌کند، میسلیم، ساقک و چتر (کلاهک) را می‌سازد.

قارچ - ریشه‌ای

نکته‌های شکل

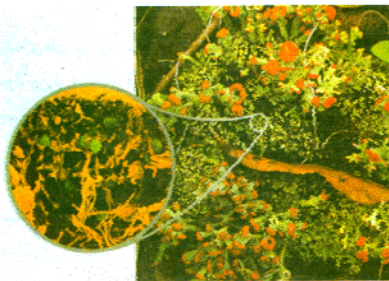

شکل ۸-۱۱: قارچ - ریشه‌ای

- ۱- قارچ - ریشه‌ای، نوعی رابطه‌ی همیاری است که بین قارچ و ریشه‌ی گیاهان آوندی برقرار می‌شود.
- ۲- در قارچ - ریشه‌ای، هم قارچ سود می‌برد و هم گیاه، نخینه‌ی قارچ به انتقال مواد معدنی مانند فسفات از خاک به ریشه‌ی گیاه کمک می‌کند. گیاه نیز کربوهیدرات مورد نیاز خود و قارچ را می‌سازد.
- ۳- خزها، قارچ - ریشه‌ای ندارند، چون جزء گیاهان آوندی نیستند.
- ۴- در قارچ-ریشه‌ای ممکن است نخینه به درون ریشه نفوذ کند یا این که فقط به دور ریشه بپیچد.
- ۵- قارچ-ریشه‌ای‌های پیرامون ریشه‌های گیاهانی مانند کاج، بلوط و بید به درون آن نفوذ نمی‌کنند. در این رابطه، معمولاً جزء قارچی از نوعی بازیدیومیست است.
- ۶- اولین گیاهانی که وارد خشکی شدند، با کمک قارچ - ریشه‌ای توانستند در خاک غیر حاصل‌خیز رشد کنند.

گلسنگ

نکته‌های شکل

شکل ۹-۱۱: گلسنگ

- ۱- گلسنگ، جاندار استثنایی و حاصل هم زیستی بین یک قارچ و یک فتوستنز کننده مانند جلبک سبز یا سیانوباکتری و یا هر دوی آن‌ها است.
- ۲- جزء فتوستنز کننده‌ی گلسنگ، لابه‌لای نخینه‌های قارچ پنهان شده است.
- ۳- هم زیستی بین قارچ و جزء فتوستنز کننده‌ی گلسنگ، از نوع هم یاری است. چون هر دو طرف از این رابطه سود می‌برند.
- ۴- جزء فتوستنز کننده، کربوهیدرات می‌سازد. بخش قارچی تأمین مواد معدنی و حفاظت از جزء فتوستنز کننده را بر عهده دارد.
- ۵- گلسنگ‌ها، اولین جانداران پر سلولی ساکن خشکی هستند.
- ۶- گلسنگ‌ها، اولین جانداران اکوسیستم‌ها هستند که در محل جدید جایگزین می‌شوند و اکوسیستم را بنیان می‌نهند و محیط را برای ورود دیگر جانداران آماده می‌کنند.
- ۷- گلسنگ‌ها توانایی تثبیت نیتروژن را دارند.

- ۸- گلسنگ‌ها می‌توانند شرایط سخت محیطی مانند دمای زیاد، خشکی هوا، انجماد و ... را به خوبی تحمل کنند، اما نسبت به تغییرات شیمیایی محیط حساس‌اند. به همین دلیل از آن‌ها به عنوان ابزارهای زنده‌ای برای سنجش کیفیت هوا استفاده می‌شود.

آزمون فصل یازدهم

(سراسری خارج از کشور - ۹۲)

۱- در چرخه‌ی زندگی قارچ زله‌ای، ..... آسکومیست پرسلولی، .....

- ۱) همانند - هسته‌ی دیپلوئیدی - ابتدا میتوز و سپس میوز انجام می‌دهد.
- ۲) برخلاف - هاگ‌های غیرجنسی، بیش از هاگ‌های جنسی تشکیل می‌شود.
- ۳) برخلاف - بلافاصله پس از ادغام نخینه‌ها، هسته‌ی دیپلوئیدی شکل می‌گیرد.
- ۴) همانند - سلول‌های هاپلوئیدی جنسی در درون ساختار تولیدمثلی تشکیل می‌شوند.

(سراسری خارج از کشور - ۹۴)

۲- آمانیتا در بخشی از چرخه‌ی زندگی خود، .... دارد و .... نمی‌باشد.

- ۱) توانایی تثبیت نیتروژن جو را - پرسلولی
- ۲) نخینه‌هایی با دو هسته‌ی متفاوت - فتوسنتز کننده
- ۳) بیش از چهار هاگ درون هاگدان - انگل
- ۴) قابلیت رویاندن هاگ درون هاگدان را - سمی

(سراسری - ۱۵)

۳- در آسکومیست‌ها، آسکوکارپ در چه مرحله‌ای ساخته می‌شود؟

- ۱) در تولیدمثل غیرجنسی
- ۲) قبل از ادغام هسته‌های نوع آمیزشی + و -
- ۳) بعد از ادغام هسته‌های نوع آمیزشی + و -
- ۴) به هنگام رشد نخینه‌ها بعد از ادغام هسته‌های آمیزشی

(سراسری - ۹)

۴- بیش‌تر آسکومیست‌های تک سلولی، ...

- ۱) برای انسان بیماری‌زا می‌باشند.
- ۲) میسلوم تشکیل می‌دهند.
- ۳) توانایی تولید آسک در آسکوکارپ را دارند
- ۴) به روش غیرجنسی تولیدمثل می‌کنند.

(سراسری - ۱۵)

۵- در چرخه‌ی زندگی بازیدیومیست‌ها (به شیوه‌ی جنسی) کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) فرد پرسلولی هاپلوئید است.
- ۲) با رشد و نمو زیگوت نخینه تشکیل می‌شود.
- ۳) زیگوت تنها سلول دیپلوئید است.
- ۴) با تقسیم میتوز، گامت تولید می‌شود.

(سراسری - ۸۶)

۶- کدام عبارت در مورد قارچ صدفی صحیح است؟

- ۱) نخینه‌ها فاقد دیواره‌ی عرضی هستند.
- ۲) به طور معمول، به روش غیرجنسی تولیدمثل می‌کند.
- ۳) هاگ‌های غیرجنسی، در نوک نخینه‌ها تشکیل می‌شوند.
- ۴) نخینه‌های ادغام شده در تشکیل ساختار تولیدمثلی، سهمیم هستند.

(سراسری خارج از کشور - ۹۱)

۷- در زیگومیست‌ها، هر ساختار تولیدمثلی جنسی، .....

- ۱) تنها محتوی یک سلول دیپلوئیدی است.
- ۲) همواره هاگ‌هایی با ژنوتیپ یکسان تولید می‌کند.
- ۳) از الحاق نخینه‌هایی با دیواره‌ی عرضی به وجود آمده است.
- ۴) می‌تواند مستقیماً نخینه‌های حامل اسپورانژ را به وجود آورد.

(سراسری - ۸۲)

۸- کدام قارچ فاقد نخینه است؟

- ۱) زنگ گندم
- ۲) آمانیتا موسکاریا
- ۳) کاندیدا آلیکنز
- ۴) کپک سیاه نان

(سراسری - ۸۴)

۹- عدد کروموزومی در سلول ..... n است.

- ۱) زیگوسپور کلامیدوموناس
- ۲) اسپورانژ کاهوی دریایی
- ۳) اسپورانژ زیگومیست‌ها
- ۴) ساقه‌ی زیرزمینی سرخس

(سراسری - ۸۷)

۱۰- کدام یک از ویژگی‌های عمومی آسکومیست‌ها نمی‌باشد؟

- ۱) در چرخه‌ی زندگی آن‌ها ژنوسپور دیده نمی‌شود.
- ۲) همه‌ی آسک‌ها در آسکوکارپ حاصل می‌شوند.
- ۳) نخینه‌های موجود در این شاخه دیواره‌ی عرضی دارند.
- ۴) تولید مثل غیرجنسی شایع‌تر از تولید مثل جنسی است.

(سراسری - ۹۱)

۱۱- در کاهوی دریایی و ریزوپوس استولونیفر، اسپورانژ ...

- ۱) دیپلوئیدی می‌باشد.
- ۲) تقسیم میوز انجام می‌دهد.
- ۳) مولد ژنوسپور می‌باشد.
- ۴) با تقسیم میتوز ایجاد می‌شود.

(سراسری خارج از کشور - ۹۱)

۱۲- در چرخه‌ی زندگی ... تشکیل نمی‌شود.

- ۱) کپک پنی سیلوم، میسلوم
- ۲) کپک‌های مخاطی سلولی، پلاسمودیوم
- ۳) قارچ لای انگشتان پا، هاگ
- ۴) کپک سیاه نان، ریزوتید

(سراسری - ۹۱)

۱۳- در چرخه‌ی زندگی کاندیدا آلیکنز .....

- ۱) با الحاق نخینه‌ها، ساختار تولید مثل جنسی پدید می‌آید.
- ۲) وقوع نوترکیبی بدون نیاز به پیدایش ال‌های جدید ممکن می‌باشد.
- ۳) تشکیل هاگ‌های هاپلوئیدی درون کیسه‌ی میکروسکوپی غیرممکن است.
- ۴) مانند همه‌ی آسکومیست‌ها، تکثیر به روش جوانه زدن نیز دیده می‌شود.

(سراسری - ۹۲)

۱۴- در چرخه‌ی زندگی ریزوپوس ... آسکومیست پر سلولی، ... می‌شوند.

- ۱) همانند - هاگ‌های غیرجنسی بیرون هاگدان و در نوک نخینه‌ها تشکیل
- ۲) همانند - هاگ‌های جنسی به مراتب بیشتر از هاگ‌های غیر جنسی تولید
- ۳) برخلاف - با انجام میوز تخم و سپس میتوز سلول‌های هاپلوئیدی، هاگ‌ها تولید (۴) برخلاف - سلول‌های هاپلوئیدی در درون ساختار تولیدمثلی جنسی روئیده
- ۴) هر ساختار تولیدمثلی جنسی در آمانیتا موسکاریا، .....

(سراسری - ۹۳)

۱۵- محتوی چندین سلول دیپلوئیدی است.

- ۱) محتوی چندین سلول دیپلوئیدی است.
- ۲) بعد از ادغام هسته‌های هاپلوئیدی تشکیل می‌شود.
- ۳) در پی تشکیل نخینه‌های دو هسته‌ای به وجود می‌آید.
- ۴) همواره چهار نوع هاگ هاپلوئیدی تولید می‌کند.

(سراسری - ۹۳)

۱۶- ریزوپوس، ..... دارد و ..... نمی‌باشد.

- ۱) اسپورانژ - انگل
- ۲) استولون - پرسلولی
- ۳) هاگ متحرک - تک سلولی
- ۴) میسلوم - هتروتروف